

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

דבר העורך

אכשר דרא!

ירידת הדורות: מבואר בהרבה מקומות בחז"ל שהדורות מתקטנים והולכים. כלשון **הגמ'** (שבת דף קיב:) אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים, ולא כחמור של רבי חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר. אלא כשאר חמורים. **ובגמ'** (עירובין ג.) לבן של ראשונים כפתחו של אולם, ושל אחרונים כפתחו של היכל, ואנו כמלוא נקב מחט סידקית. **ובגמ'** (יומא דף ט:) טובה צפורן של ראשונים מכריסן של אחרונים... בירה תוכיה, שחזרה לראשונים ולא חזרה לאחרונים.

היחור מצוה: והמתבונן יראה, שכל מה שהוזכר בחז"ל ירידת הדורות מדבר רק לגבי מעלת האנשים, אבל לגבי החפצא של המצוות, הקב"ה השפיע בדורות האחרונים שפע גשמי עצום, שנותן לנו כלים לקיים אינספור חומרות והידורי מצוה, ו'אכשר דרא' שאנו זוכים לקיים את כל השיטות שרק שייך 'למהדרין מן המהדרין', גם מה שלא זכו בדורות הקודמים.

למשל, בחור בר מצוה, זוכה כיום לתפילין מהדורות ביותר, פי כמה מהתפילין שהיו מצויים בדורות שעברו, ארבעת המינים אפילו הפשוטים שמצוי לכל אדם בעשרות שקלים, מהודר פי כמה מארבעת המינים שהיו מצויים באירופה לפני מאה שנה, וכן בהכשרת הבית לפסח, מצות חבורה, מקואות, כתיבת סת"ם, מגיה מומחה, הגהת מחשב, עירובין עירוניים ושכונתיים.

וועדי הכשרות משגיחים על ייצור ושיווק המזון במערך ענק חובק זרועות עולם, כל שאלה של איסור וספק ספיקא של טריפה וסירכא נפסלת לשיווק מהדרין, פיקוח על השדות בשמיטה, מוסדות התורה וקופות הצדקה מתרמות במגובות ומייצגים מיליוני שקלים לתורה צדקה וחסד.

והתבטא על כך **הגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל**, שההיקפים של מצות הצדקה בדורינו לא היו הרבה דורות, ולגבי מצות תפילין כתב על "בתים שיינפלד" (הטבלה המרובעת עמוד 18), מציאות עבודת הקודש שלהם, הוא בגודל השלימות, אשר לא זכינו לזה עד היום, והתפילין ראויים ומהודרים בהיחור הכי אפשר.

ית' ד' שנזכה גם 'לאכשר דרא' בבנין בית המקדש, ונחזור למעלת הדורות הראשונים, כלשון **הפסוק** (ישעיהו פרק יא) מְלָאָה הָאָרֶץ דָּעָה אֶת ה' פְּפִים לִים מְקֻסִּים, במהרה בימינו אמן.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

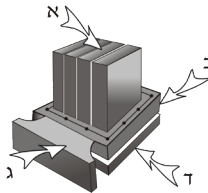
'תפילין ללא קפלים'

וְהָיוּ לְטִטְפֹּת בֵּין עֵינַיִךְ

בתים מאכער'ס: בגיליונות שלפנינו, נברר כמה פרטי דינים בהלכות תפילין של יד ושל ראש. בגיליון הנוכחי, נתמקד בייצור תפילין של ראש, כידוע מלאכת עשיית הבתים הינה מלאכת אומנות עם הרבה פרטי דינים, בתפילין של יד שצריך רק בית אחד מרובע, המלאכה יותר קלה, אבל בתפילין של ראש, שצריכים לעשות ארבעה בתים קטנים צמודים זה לזה, וכולם כאחד יעלו לריבוע מדויק, המלאכה מורכבת ביותר, להחליק את התיטורה, שלא ישאר שום חלל ופגמיה בשיעור חגירת הצפורן, בפרט אם רוצה לעשות הכל מעור במהרה גסה 'מקשה אחת'.

במרוצת השנים, התפתחו אצל העוסקים במלאכת הקודש הבתים מאכער'ס, שיטות שונות ומגוונות איך לבצע את ייצור התפילין של ראש בהידור רב, לא נוכל למנות ולספר את כל המעלות והחסרונות שיש בכל שיטה, בפרט שמדובר ב'סודות מקצוע' שאינם גלויים לכל, ומטעמים מובנים האומן הבקי אינו מגלה אותם אלא לצנועים, ורק נטעם מיערת הדבש על קצה המזלג תמצית השיטות וטעמיהם, והבוחר יבחר, ותן לחכם ויחכם עוד.

בקונטרס ווי **העמודים וחשיקיהם** (תפילין פרק ו עמוד לד ואילך), ביאר בליווי תמונות מרתקות את שלוש סוגי הבתים של ראש שמייצרים כיום, ודרכי בדיקת כשרות הבתים לוודא שאין חורים בעור, על ידי פנס אור חזק, או על ידי מיים.

1. תפילין של ראש

עור אחד: נחלקו הראשונים האם צריך שכל בית התפילין

בתמונה: ארבעת חלקי הבית בתפילין של ראש

- קציצת הבית', הריבוע העליון שמחולק לארבעה בתים קטנים, ובהם ארבע פרשיות, קדש, והיה כי יביא, שמע, והיה אם שמע.
- 'תיטורא עליונה', כמין מסגרת מרובעת סביב שולי הבית, המיועד לתפירת הבית.
- 'מעברתא', כעין לולאה מאחורי הבית, בה עוברת רצועת התפילין.
- 'תיטורא תחתונה', טבלה לסגירת תחתית הבית, בתפירת גידים לתיטורא העליונה.

לרפואה שלימה בתושח"י

הרה"ג ר' אליהו בן רבקה בייפוס שליט"א
ראש 'משמרת השבת'
שחלה בנגיף הקורונה

כמעט שלא מייצרים כלל תפילין דקות, שמפני רכותו מתקלקל מהר מאוד הריבוע של הבית. אופן ייצור הגטסו, לוקחים עור בהמה גסה גדולה ורחבה, מרככים אותו בחומרים שונים, מצמידים עליו כמין כוסות, ובוטל ד' בליטות במרחק כ- 9 ס"מ אחד מהשני. מבטנים לפרע'ס לקרב הבתים זה לזה ולעצב אותם כמתכונתם. מקפלים את התיתורא בקפלים זה על זה, מצמידים ומדביקים אותם היטב שלא יפרדו, ומשלימים לריבוע מהודר ויפה. ומעברתא יוצאת רק מול שני הבתים האמצעיים ולא מכל ד' בתים.

3. בתים ללא קפלים

בתים שיינפול: בשנת תשנ"ה חידש הג"ר ישראל אשר שיינפול שליט"א, אופן ייצור בתי תפילין של ראש ללא קפלים כלל, כולו מקשה אחת בשלמות ההידור, וביאר שיטתו באריכות **בקונטרס ההלכה המרובעת** (30 עמודים) בלוי תמונות והמחשות מרתקות. וזכה להסכמות מאת הג"ר שמואל הלוי ואזנר זצ"ל, הג"ר ניסים קרליץ זצ"ל, הג"ר אפרים פישל הערשקאוויטש שליט"א, הג"ר יחזקאל ראטה שליט"א, הג"ר מרדכי פרידלאנדר שליט"א, תפילין בלי מיוצקים תחת המותג 'בתים שיינפול'. כך גם משוקק בתים בייצור דומה, תחת המותגים הבאים 'בתים כסטר' - עטרת תפילין, בכשרות הג"ר מרדכי גרוס שליט"א. 'בתים סטארק'. 'עטרת הקודש' חבורת 'כתר תפילין' בכשרות בד' י"י העדה החרדית.

ניתן להאזין למידע מרתק על ההידורים בתפילין אלו בטלפון מסמספרו 02-3724523 שלושה 2. ומעיד שם שהג"ר הלוי ואזנר זצ"ל והג"ר קנייבסקי שליט"א המליצו על תפילין אלו, וכן הג"ר ניסים קרליץ זצ"ל המליץ לקנות תפילין אלו, ובנו אי"ש קרליץ שליט"א רכש אותם על פי המלצתו.

תמציאת ההידורים שישנם 'בתים שיינפול', עשויים כולו מקשה ממש בלי שום קיפול, התיתורא תחתונה סוגרת פי כל הבתים ממש ללא הפסק קפלים ביניהם, אין בתיתורא שום חיתוך וקרע, לא צריך חיבורי דבק להעמידו, המעברתא נמשכת ויוצאת משולי כל הד' בתים ולא רק משני בתים אמצעיים, כולו כלילת יופי בלי חיבורי דבק וטלאי. וחוסכים הרבה קולות ודחוקים שעושים בתפילין עם הקפלים מחוסר בריה. וכמו שהדקות היו כשרות מצד הדין, וכלל ישראל הيدر לעבור לגטסו שמהודר יותר, כך התפילין עם קפלים כשרים מצד הדין, והתפילין ללא קפלים מהודרים יותר.

באופן הייצור הגילגל עם הקפלים שהיה מקובל בדורות האחרונים, על פי רוב נוצרים חללים בין הקפלים וממלאים אותם בחתיכות עור, ומדביקים את החתיכות, ומדביקים את הקפלים זה לזה, ויש בזה כמה שאלות בכשרותם, ואם נניח שהדביק מועיל וננקוט כשיטת הפוסקים ש'דבק הוי חיבור', מדוע טורחים לעשות תיתורא ומעברתא מעור אחד, הרי יכול לעשות כמה עורות ולדבקם.

כיוון שהבתים רחוקים בעצם, ומקריבים אותם על ידי קיפולי תחתית העור, כמעט ולא מצליחים להעמיד את הבתים צמודים זה לזה לאורך ימים ושנים, בלי דבק בין הבתים, והרי כתב **המש"ב** (סימן לב ס"ק קעב), בשם **החיי אדם** צריך שיהיה ד' בתים פרוטות זה מזה בלי דבק ביניהם, ולא כמו הסופרים שמדביקים הבתים בדבק, אף למעלה קפלים עשויים סימנים כמו חריץ בעלמא, ויתכן שפסול אפילו בדיעבד, שאם 'דבק חיבור' הכל בית אחד, ויתכן ד' מחיצות ופסול, ואם לאו 'דבק חיבור' אכן כל התפילין עצמם עשויים משני עורות ופסולים, וטוב שגם העושים מעור אחד יפרידם שמא דבק חיבור וכן היה נוהג הג"ר א"א, עכ"ד.

ועוד שהרי **השל"ה** (חולין פרק ג' מצוה לז) כותב, שיש למחות ולקטוף העושים הפרשיות גדולות במאד באופן שהפרשיות אינן מונחים כולם בבתים, רק מקצת הפרשיות הם תוך התיתורא שעושים התיתורא גבוה מאד, רק יזהרו שהפרשיות יהיו כולם תוך הבית. עכ"ל.

הרי לנו מדברי השל"ה, שאין להוסיף חלקים נוספים על

יעשה מעור אחד דוקא, או שיותר לחבר כמה תחתיות עור והבית נעשה כממה חלקים. לדעת רש"י (מנחות דף לה.), והרמב"ם (פרק ג' מהלכות תפילין הלכה א, ובכסף משנה שם) הבתים והתיתורא הכל עור אחד. מאידך דעת **תוס'** (ד"ה תיתורא) והאוננים **ה"י והראש ומרדכי וטור**, שאין צריך עור אחד, ומותר לעשות את הבית מעור אחד והתיתורא והמעברתא מעור אחד.

הביאור הלכה (סימן לב סעיף מד ד"ה שישים) מכריע שמצד הדין אין חיוב לעשות עור אחד, וכך מנהג העולם, אלא שמכל מקום טוב להדר לצאת גם דעת הסוברים שצריך עור אחד. ותמה על **הגר"א** שמשמע מדבריו, שיש חיוב מצד הדין לעשות עור אחד.

דבק: נפסק ב**שו"ע** (סימן לב סעיף לח) "יעשה ד' בתים מעור אחד לשל ראש, ובית אחד לשל יד". וב**מש"ב** (שם ס"ק קעב) מבאר את מחלוקת האחרונים האם כשר תפילין העשויות מחתיכות עור התפורות יחד או דבוקות בדבק, ומנהג הנפוץ לקחת עור שעשוי מחתיכות נפרדות שדבוקות ותפורות, ומסיק שלכתחילה ראוי ונכון לעשות את הבית מעור אחד ממש, כי יש מחמירין שלא מועיל בחתיכות תפורות יחד או דבוקות בדבק.

עור אחד: ישי לדין מה כוונת הש"ע 'עור אחד', האם הכוונה עור הבית עם התיתורא והמעברתא, או שכוונתו לכל דבר שנותן בתפילין כולו צריך להיות מעור אחד, שלא יכניס תחתיות עור נוספות בחורים שבתיתורא, ולא יוסיף ארובות. ואם כן בשעת 'עור אחד ללא קפלים' עולה הידור נפלא, שכולו עור אחד ממש ללא שום תוספת מעור אחד, ואף שמצד הדין אין חיוב לעשות את התפילין מעור של בהמה 'עור אחד', מכל מקום עדיין יהיה בזה הידור מצוה, כאשר כולו עור אחד בלי צירוף כמה חתיכות של עור.

לפני עשרות שנים חידש הג"ר **שריה דבליצקי זצ"ל** שיש להדר לעשות את כל החתיכות שמרכיבות את הבית של ראש ממקשה אחת, אולם כאשר שאל את **החזו"א** לא הסכים עמו. וכאשר נשאל על כך **הגרי"ש אלישיב זצ"ל**, הבטא דין מקשה אחת נאמר על כך במגורה. 'כן מוט בשם הג"ר **ניסים קרליץ זצ"ל והגר"ש הלוי ואזנר זצ"ל** שאין חיוב לעשות 'מקשה אחת' את כל החתיכות שמרכיבות את הבית של ראש, ומותר להוסיף ארובות, וחתיכות למילוי החורים. וביותר שהרי לדעת **המקובלים** יש להוסיף ז' ארובות בין התיתורא העליונה לתיתורא התחתונה.

2. תפילין גסות

דברי הימים: לפי מה שידוע, מאז מתן תורה, בכל הדורות ייצרו בתי התפילין מעור בהמה דקה ולא מעור בהמה גסה, כי לא היתה אפשרות טכנית לעשות ריבוע, בבתים של עור בהמה גסה. וכיון שהעור בהמה דקה רך מאוד התפילין היו מתקלקלות מהר, כלשון **הגמ'** (בבא מציעה כט:) תפילין בי דב חבו משכח שכיח, ספרים לא שכיח. שהתפילין היו יותר מצויות מהספרים. במהלך הדורות היו שהוסיפו חתיכות עור קשה בתוך הבית, כדי שייחזיק זמן רב ולא יתקלקל הריבוע, וכן הוסיפו ארובות בתחתית הבית בכמה אופנים.

לפני כ- 170 שנה, חידש לראשונה **הרב יעקב כהנא מראווע זצ"ל**, אפשרות לייצור בתים מעור בהמה גסה (הכי טוב שור של שור מהצוואות והלחיים), בעיקר בגלל ההצטאה של הפרע"ס שדוחק ומשווה את דופני הבית, גדולי ישראל שמחו על ההמצאה כמוצא שלל רב, שפתר הרבה בעיות שהיו בתפילין שנעשו מעור בהמה דקה, וכפי ששיבח אותו הג"ר **יוסף שאול נתנזון זצ"ל** בעל השואל ומשיב' (בהסכמה לספר קטת הסופר). ייצור התפילין מהמודרות בעיר טיסמעניץ הגליה כהם והרבה קנו תפילין אלו. כשואה האיממה כאשר עולה הצורה הכתור 'מישו' ידחת אירופה המפוארת, לא נשאר שריד ופליט שיוכל לייצר את התפילין בשיטה זו.

לפני כ- 130 שנה, חידש **הרב נתנאל סופר (תפלינסקי) זצ"ל** בירושלים שיטת ייצור בתים מעור בהמה גסה, וזכה רבי נתנאל שבעבור שנים חידושו נהפך לחלת כלל ישראל, עד שכיום

מכונות, בהשקעה מיוחדת ושימת לב למראה ומבנה כל בית ובית, הרבה מהמפקקים שנאמרו לא קיים בהם.

דבב: מה שמדביקים את הקפלים כדי שלא יפרדו, הדבק הוי חיבור לענין זה, ורק בין הבתים אסור להכניס דבק, מצד הלכה למשה מסיני שיהיו ארבע בתים נפרדים. וכיון שהבית יכול לעמוד גם בלי דבק על ידי התפירות, והדבק מועיל שיחזיק לאורך ימים ושנים ולא ייווצר סדקים וכדומה, אין בזה חסרון. וביתר המבואר **בביאור הלכה** (סימן לב סעיף לה ד"ה יעשה), שאם העור מחובר, ובנותן דבק להשלימו אין בזה חסרון.

ריבוע: מה שטענו שאינו 'מרובע' כאשר התיתורא עשוי מקפלים ושכבות, ויש בו חשש 'הפסק' בין שני התיתורות, פשוט הדבר שאינו, כיון שכל הקפלים מכווצים ודוחסים היטב מכל הצדדים ב'פרעס' (מכשש לחץ) בצורה של בית עם תיתורא מרובע ומהודר, ונדבקים ונצמדים היטב זה לזה ולא מתפרדים כלל דינו ממש כמו עור אחד מרובע, ולא נחשב שיש 'הפסק' בין התיתורות שכולו עור אחד.

חזק ויצבי: הנסיון מוכיח, שתפילין מעור עם קפלים הבתים צמודים זה לזה באופן חזק ויצבי, שהקיפול מצמיד את הבתים זה לזה כמו 'קפיץ' ואינו מחליף את צורתו כיון שעשוי שכבות עם כיוונים שונים, לעומת התפילין ללא קפלים שהבתים עלולים להיפרד זה מזה כיון שכולו עור אחד ועלול להיפתח מעט על ידי הזיעה וכדומה, וצריכים להצמיד אותם שוב ב'פרעס' כי הרי לא מכניסים דבק בין הבתים.

מאותה סיבה, בתפילין עם קפלים, לא צריך להוסיף דבק אחר תפירת התיתורא, ולא בין הבתים, שכן שכבות העור המכווצים יחד מחזיקים את הבית כדבעי מכל הצדדים, ומרוויחים את שיטת ה'חזו"א' שגם אחרי התפירה אין להכניס דבק בין התיתורות, ואכן בתמים עבודת יד המהודרים עם הקפלים, לא מכניסים כלל דבק בין הבתים. אבל בתפילין ללא קפלים, יש יצרנים שמוסיפים דבק בכמה מקומות, כמו בין הבתים, ואחר תפירת התיתורא.

דברי השל"ה: ומה שהוכיחו מדברי השל"ה, שאין להוסיף חתיכות עור, השל"ה מתייחס רק למקום הנחת הפרשיות, וכיון אינו שייך כי עושים פרשיות קטנות, ולא אסר לסתום על ידי חתיכות עור, והדיון של עור אחד נאמר על גוף המעברתא והתיתורא עם הבתים, ואינו מגרע מה שמוסיף חתיכות קטנות. וגם אם נניח שדבק אינו חיבור, היינו רק בחיבור התיתורא עם הבתים, אבל בהשלמת החורים אין חסרון זה. ועוד שיש בתים מיוחדים ומהודרים בעבודת יד, שלא מוסיפים בהם חתיכות עור לסתימת החללים.

התיתורא, ובשיטת הקפלים, ממלאים את החורים בחתיכות נפרדות. ואף שדברי השל"ה לא הובאו להלכה במשנ"ב, מכל מקום הרוצה לקיים את דברי השל"ה, אם יכניס את הפרשיות מול התיתורא נמצא שהפרשיות אינם בתוך הבית כדיון שלכלפי אותם חלקים הרי הוא כרואה את האויר, ואם ידחוק את הפרשיות למעלה לפנים הבית, הרי הוא בכלל 'תולה תפיליו', שהדיון של הפרשיות להיות מונחים על צופת הבית, כעין ספר תורה שבהיכל שדינו מונח ולא לתלות.

4. בתים עם קפלים

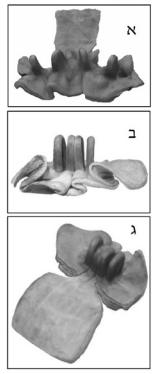
מנהג ישראל תורה: לדעת הג"ר **מנחם יהודה גרוס שליט"א** ראש 'ועד לשכת הקודש' בשיחה עם רבני 'הילכתא', הוא מסביר שהתפילין עם הקיפולים כפי שנוהגים רוב מנין ובנין של כלל ישראל גם בימינו אנו, כשרים ומהודרים ללא כל פקפוק, ועיקר הדברים להלל, נכתבו אחר סיור שנוער (בשנת תשע"א) אצל אחד מגדולי היצרנים של תפילין על תיתורא שטוחה ללא קפלים, תחת ליוויי האישי, והסבריו המפורטים, וכן על סמך דברים שנכתבו על ידי היצרנים בעצמם בפרוספקט הסברה, [במסגרת זו, לא נוכל להיכנס לשאלה בחושן משפט שיש בדבר מצד דיני ממונות]. וציון לקונטרס **בירורים למעשה בענייני תפילין** מאת הג"ר **בועז העברי שליט"א**, שביאר בטוב טעם ודעת, ביאור שיטת הסוברים להעדיף תפילין ללא קפלים, וביאור שיטת הסוברים להעדיף עם קפלים.

והורה **הגר"ש אלישיב זצ"ל** שלא צריך להחמיר לעשות בתים עם תיתורא שטוחה 'עור אחד ללא קפלים', וכאשר הראו לו אותם, בטענה שיש בזה נוי כאשר כולו הדור ונאה, הגיב בביתול, איזה נוי יש כאן, אחר שהבית צבוע בשחור ולא ניכר כלל מה יש מתחתיו, ואינו דומה לדיון נוי שנאמר בפרשיות התפילין אף שאינם נראות, כיון שעומדות בפני עצמם בתוך הבית.

בשיחה של רבני הילכתא עם נכד הגר"נ **קרליץ זצ"ל** סיפר, כאשר הראו לסבא את התפילין החדשות ללא קפלים, הגיב שיש בהם הידור, אבל לא החליף את התפילין שלו, ולא הורה לאחרים לקנות דוקא תפילין אלו, כי אין כל חסרון בבתים עם הקפלים.

לכתחילה: בדורות האחרונים עד שחישו את השיטה של תפילין ללא קפלים, מנהג כל ישראל היה להניח תפילין עם קפלים, וגם כיום רוב ישראל כך נוהגים, ובתלי אפשרי להוציא לעז על כלל ישראל שלא קיימו מצות תפילין כדיון. קיים בשוק רמות שונות של הידורים בתפילין, התפילין שמיוצרים בצורה מסחרית מאות זוגות תפילין בחודש, בהם יש הרבה שאלות, ואילו אותם התפילין שנעשים בעבודת יד בסיוע חלקי של

עם קפלים

בלי קפלים

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **מקשה:** נחלקו הראשונים האם צריך עור אחד בבתי התפילין או שאפשר לצרף כמה חתיכות. מצד הדין מותר לעשות כמה חתיכות וכך מנהג העולם, ומכל מקום טוב לצאת שיטת הסוברים לעשות עור אחד. ויש מחמירים שמצד הדין צריך לעשות עור אחד.
- ב. **בהמה דקה וגסה:** מימות עולם היו עושים את התפילין מעור בהמה דקה, לפני 170- שנה, חידש לראשונה הרב יעקב כהנא מאווע זצ"ל תפילין מעור בהמה גסה, בשואה נשכחה שיטתו, לפני כ-130 שנה חידש עור בהמה גסה וברבות השנים כלל ישראל עברו זצ"ל בירושלים שיטת ייצור בתים מעור בהמה גסה וברבות השנים כלל ישראל עברו לתפילין מעור בהמה גסה, וכמעט שלא מייצרים בתים מעור בהמה דקה.
- ג. **קפלים בתפילין:** בשנת תשנ"ה חידש הג"ר ישראל אשר שיינפלד שליט"א, אפשרות לייצר בית של ראש ללא קפלים, ומשווק תחת המותג 'תפילין שיינפלד', ומותגים נוספים, והרבה מודקמים נוהגים להניח תפילין אלו. מכל מקום רוב הבתים מאכעריס מייצרים תפילין עם קפלים, וכך מנהג רוב ישראל להניח תפילין שעשוי מקפלים. הראיות לכאן ולכאן התבארו באריכות בתוך הגיליון.

משיב כהלכה

ההגדרה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: אם מתקלף שחרות הבתים והרצועות, מתי צריך לתקן?

במשך הזמן עלול להתקלף קצת שחרות קצוות הבתים והרצועות בעקבות השימוש התמידי והזיעה, והשאלה מה צריך לבדוק בכדי לוודא את כשרותם, והאם שייך להתיר מדין 'רובו ככולו'. ומה הדין כאשר מתקלף השכבה השחורה העליונה עם הברק, ונשאר רק 'מראה שחור'.

מקורות: **רמב"ם** (הלכות תפילין פרק ג הלכה יד), **טור** (סימן לב), **שו"ע** (סימן לג סעיף ג).

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות הנכונות יושלכו במיילת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להיכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמודות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. כפקס מספר 6507823-1532
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 276 על סך 100 ₪
הבחור החשוב כמר ברוך הרטמן נ"ו
ישיבת ויז'ניץ בני ברק

מדור זה הוקדש השבוע לעילוי נשמת
הר"ר מרדכי חיים בן הר"ר ישראל זצ"ל נלב"ע כ"ט ניסן
ת.צ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

חשש פסול כדין

כתב מנחם מנחם: קיים סוג דיו לכתיבת סת"ם למהדרין מן המהדרין, שהינו מותג מוכר ומשמש אלפי סופרים שנים ארוכות. ולאחרונה התגלה חשש פסול בייצור של שנת תש"פ בלבד, כעבור זמן מהכתיבה הדיו נמרח ונדבק לגב היריעה שמעליו, ולעיתים ממשמש את הכתב ולא מתקיים כמו שצריך. בנוסף, מתגלה סביב האותיות כתמים חומים בצבע חלודה, ועלול לחבר את האותיות ואינו 'מוקף גיל'.

בעקבות כך, החברה הפסיקה את השיווק של הדיו הבעייתי, והרוכשים מקבלים זיכוי לדיו מייצור חדש, שאין בו כל חשש.

היכל הוראה: במכתב נוקב (מתאריך יום ראשון כו אב תש"פ) כותב הג"ר **משה ברנדסדורפר שליט"א**, שחובה לעורר על המכשול החמור בחשש פסול בסת"ם שנכתבו בדיו האמור, והלובש תפילין כאלו הוא בחשש 'קרקפתא דלא מנח תפילין', והמתיר אשה לשוק בגט כזה, עלול לגרום לחשש ממזרות. ומיצר על המשתתקים את העניין, משום הפסד גדול לסופרים וסוחרים הסת"ם. ומסיים שחובה להודיע לסופרים והרוכשים.

בקשת מידע: במודעה שפורסמה (יתד נאמן יום שלישי כח אב תש"פ), מתבקש כל אדם שנתקל בסת"ם עם הפרשות צבע חום סביב האותיות, קושי במחיקה, רושם מאחורי הקלף, לעדכן את פרטי התקלה, ולציין את סוג הקלף, **במרכז המידע** **מסמפרו 02-3724523**.

עדכוני הלכה

חרקים בסכך

פתרון יעיל למניעת נגיעות של חרקים בסכך

בס"ד לאחר ניסיונות רבים, נמצא כעת חומר המדביר 'פסוקאים' (כיני ספרים) ו'ליקטוס'. למניעת נגיעות בסכך יש להתחיל את הטיפול כעת, היות ולהדברת החרקים נדרש טיפול במשך כחודש וחצי.

המעוניינים יכולים לפנות כעת, להרב ווייס 054-8424082 בין השעות: 15:30 - 14:30 ובין 23:00 - 21:00

בברכה: הרב משה ויא

מחבר ספר 'בדיקת המזון כהלכה'

נושא הגיליון הבא:

'שחרות בתי התפילין והרצועות'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"נ, לרפ"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותוכנים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'.

ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים וימי עיון
בית הוראה טלפוני
בידורי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823